

2015

(November)

COMMERCE

(General/Speciality)

Course : 102

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

(New Course)

(**Business Laws**)

Full Marks : 80

Pass Marks : 24

Time : 3 hours

1. খালি ঠাই পূৰ কৰা : 1×4=4

Fill in the blanks :

(a) বাণিজ্যিক অসম্ভাব্যতাই চুক্তিৰ _____ নষ্টায়।

A contract is not _____ by commercial
impossibility.

(b) ভাৰতীয় চুক্তি আইন _____ চনত অনুমোদিত হয়।

Indian Contract Act was enacted in
_____.

(2)

(c) বিক্রী এটা _____ চুক্তি।

A sale is an _____ contract.

(d) _____ টকাৰ ওপৰৰ মূল্যৰ পণ্য/সেৱাৰ আপত্তি ৰাজ্যিক ফ'ৰামে গ্ৰহণ কৰিব পাৰে।

State Commission can entertain complaints of goods/services up to ₹ _____.

2. শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা :

1×4=4

Write True or False :

(a) প্রতিজ্ঞা পত্ৰত তিনিটা পক্ষ থাকে।

Promissory Note involves three parties.

(b) ৰাষ্ট্ৰীয় সঞ্চয়-পত্ৰ হস্তান্তৰযোগ্য দলিল নহয়।

National Savings Certificates are not negotiable instrument.

(c) ৰাজহুৱা সেৱাই বেল সেৱাক অন্তৰ্ভুক্ত কৰে।

Public Utility Service includes railway service.

(d) ঔদ্যোগিক বিবাদ আইন, 1948 চনত অনুমোদিত হয়।

Industrial Disputes Act was enacted in 1948.

3. (a) "প্রতিদান অবিহনে চুক্তি নহয়।" ব্যাখ্যা কৰা। এই বিধিৰ ব্যতিক্ৰমসমূহ আলোচনা কৰা।

4+10=14

"No consideration, no contract." Explain. Discuss the exceptions to this rule.

(3)

অথবা / Or

(b) সদৃশ চুক্তি ব্যাখ্যা কৰা। ভাৰতীয় চুক্তি আইন মতে বিভিন্ন ধৰণৰ সদৃশ চুক্তি ব্যাখ্যা কৰা।

4+10=14

Define quasi-contract. Explain various quasi-contracts provided for by the Indian Contract Act.

4. (a) পণ্য বিক্রী চুক্তি আইন, 1930 ৰ অধীনত বিক্রী চুক্তিৰ আৱশ্যকীয় উপাদানবোৰ বৰ্ণনা কৰা।

14

Elucidate the essential elements of a contract of sale under the Sale of Goods Act, 1930.

অথবা / Or

(b) জিলা ফ'ৰামৰ কৰ্তৃত্বৰ এলেকা আৰু গঠন বৰ্ণনা কৰা।

4+10=14

Describe the jurisdiction and composition of District Forum.

5. (a) প্রতিজ্ঞা-পত্ৰৰ সংজ্ঞা দিয়া। ইয়াৰ আৱশ্যকীয় উপাদানবোৰ বৰ্ণনা কৰা।

4+10=14

Define Promissory Note. Discuss the essential elements of a Promissory Note.

অথবা / Or

(b) চেক মানে কি? চেক আৰু বিনিময় পত্ৰৰ মাজৰ পাৰ্থক্যবোৰ বৰ্ণনা কৰা।

4+10=14

What is a cheque? Distinguish between Cheque and Bill of Exchange.

(4)

6. (a) টোকা লিখা (যি কোনো দুটাৰ) : $7 \times 2 = 14$

Write notes on (any two) :

(i) ধৰ্মঘট / Strike

(ii) তলাবন্ধ / Lockout

(iii) ৰাজহুৱা সেৱা / Public Utility

অথবা / Or

(b) উদ্যোগৰ অৰ্থ লিখা। ধৰ্মঘট আৰু তলাবন্ধৰ নিষেধাজ্ঞাবোৰৰ বিতং বিৱৰণ দিয়া। $5+9=14$

Write the meaning of industry. Illustrate in detail the prohibition of strikes and lockouts.

7. চমুকৈ লিখা (যি কোনো চাৰিটা) : $4 \times 4 = 16$

Write in short (any four) :

(a) বাতিলযোগ্য চুক্তি / Voidable contract

(b) মুক্ত সন্মতি / Free consent

(c) অপবিশোধিত বিক্ৰেতা / Unpaid seller

(d) উপভোক্তা / Consumer

(e) ঔদ্যোগিক বিবাদ আইনৰ উদ্দেশ্য
Objectives of Industrial Dispute Act

(f) চেকৰ ৰেখাংকন / Crossing of cheques

(5)

(Old Course)

(Business Regulatory Framework)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

1. চমু টোকা লিখা (যি কোনো চাৰিটা) : $4 \times 4 = 16$

Write short notes on (any four) :

(a) বাতিলযোগ্য চুক্তি

Voidable contract

(b) পণ্য বিক্ৰী আইন অনুসৰি 'মূল্য'

'Price' according to the Sale of Goods Act

(c) ভোক্তা

Consumer

(d) ঘটনা সাপেক্ষ চুক্তি

Contingent contract

(e) বল প্ৰয়োগ

Coercion

(f) চেক ৰেখাংকন কৰাৰ স্বত্ব/অধিকাৰ থকা ব্যক্তি

Person having the right of crossing a cheque

2. (a) চুক্তি পৰিসমাপ্তিৰ বিভিন্ন ধৰণ বৰ্ণনা কৰা। 11

Describe various ways for discharge of contract.

(6)

অথবা / Or

(b) চুক্তি কি? ইয়াৰ আৱশ্যকীয় উপাদানবোৰ চমুকৈ আলোচনা কৰা। 4+7=11

What is contract? Discuss briefly the essential elements of a contract.

3. (a) 1930 চনৰ পণ্য বিক্রী আইনৰ আৱশ্যকীয় উপাদানবোৰ বৰ্ণনা কৰা। 11

Explain the essential elements of Sale of Goods Act, 1930.

অথবা / Or

(b) গৌণ চৰ্তৰ সংজ্ঞা দিয়া। মুখ্য চৰ্তৰ লগত ইয়াৰ পাৰ্থক্যবোৰ লিখা। কেতিয়া মুখ্য চৰ্ত গৌণ চৰ্ত বুলি গণ্য কৰা হয়? 3+6+2=11

Define warranty. Distinguish between conditions and warranties. When conditions are treated as warranties?

4. (a) প্রতিজ্ঞা-পত্ৰ মানে কি বুজা? ইয়াৰ আৱশ্যকীয় উপাদানবোৰৰ বৰ্ণনা দিয়া। 3+8=11

What is meant by Promissory Note? Elucidate its essentials.

অথবা / Or

(b) বিনিময়-পত্ৰ আৰু প্রতিজ্ঞা-পত্ৰৰ মাজৰ পাৰ্থক্যবোৰ লিখা। সদৃশ বিনিময়-পত্ৰৰ দুটা উদাহৰণ দিয়া। 9+2=11

Distinguish between Bill of Exchange and Promissory Note. Give two examples of quasi-negotiable instruments.

(7)

5. (a) গ্রাহক সুৰক্ষা আইন, 1986 ৰ উদ্দেশ্যসমূহ আলোচনা কৰা। 11

Discuss the objects of Consumer Protection Act, 1986.

অথবা / Or

(b) 1986 চনৰ উপভোক্তা সুৰক্ষা আইন মতে উপভোক্তা কাক বোলে? এই আইনে এজন উপভোক্তাক কেনে অধিকাৰ প্ৰদান কৰিছে, লিখা। 3+8=11

Who is a consumer as defined in the Consumer Protection Act, 1986? Discuss the type of rights given to a consumer by the Act.

6. (a) টোকা লিখা (যি কোনো দুটা) : 6×2=12

Write notes on (any two) :

(i) মূলধনী হিচাপ লেনদেন

Capital Account transactions

(ii) অনুমোদিত ব্যক্তি / Authorized person

(iii) বিদেশী মুদ্রা / Foreign exchange

অথবা / Or

(b) বৈদেশিক বিনিময় মুদ্রা পৰিচালনা আইন মানে কি? এই আইনৰ বিশেষ বৈশিষ্ট্যসমূহ উল্লেখ কৰা। 4+8=12

What is Foreign Exchange Management Act? State the salient features of this Act.

(8)

7. শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা : 1×8=8

Write True or False :

- (a) ভারতীয় চুক্তি আইন 1972 চনত প্রণয়ন কৰা হয়।
The Indian Contract Act was enacted in 1972.
- (b) প্রতিদান সমুচিত নহ'বও পাৰে।
Consideration may not be adequate.
- (c) বিক্রী বন্দবস্ত এটা সম্পাদিত চুক্তি।
An agreement to sell is an executed contract.
- (d) ঘৰ-মাটি-বিক্রী পণ্য বিক্রী চুক্তি আইন, 1930ৰ বারস্থামতে সম্পাদন কৰা হয়।
Sale of land and building is completed according to the provision of Sale of Goods Act, 1930.
- (e) বেখাংকিত চেক বেংকত তঙাই নগদ ধন ল'ব পাৰি।
Crossed cheque can be exchanged in bank for hard cash.
- (f) বিনিময় পত্ৰত দুটা পক্ষ থাকে।
Bill of Exchange has two parties.
- (g) গ্রাহক সুৰক্ষা আইন মতে ভোক্তাৰ অধিকাৰ ছয়টা।
Consumer Protection Act recognises six rights of consumers.
- (h) FEMA 2000 চনৰ পৰা বলবৎ কৰা হয়।
FEMA is in force from the year 2000.

★★★